

Sociaal Veiligheidsbeleid en Gedragscode

samen voor een sociaal veilige werkomgeving

- versie november 2022

Bij Present geloven we dat mensen bereid zijn om zich in te zetten voor de ander en de samenleving, maar de kloof tussen die bereidheid en het daadwerkelijk in actie komen is voor veel mensen (te) groot. Er is een brug, een verbindende schakel nodig. Present wil die schakel zijn. Wij doen dit vanuit onze kernwaarden: dienstbaarheid, gelijkwaardigheid, saamhorigheid en enthousiasme.

Mét, voor en door mensen typeert het werk dat we doen. We hechten daarom grote waarde aan een veilige en gezonde (werk)omgeving bij elke Stichting Present. We willen dan ook de juiste (arbeids)omstandigheden voor onze medewerkers en vrijwilligers scheppen en beleid gericht op sociale veiligheid, ook wel integriteitsbeleid genoemd (zie de statuten artikel 5 lid 6), is daar een belangrijk onderdeel van. We vinden het belangrijk dat iedere medewerker en vrijwilliger binnen Present zich veilig voelt en met respect behandeld wordt. Dit ongeacht ras, sekse, levensbeschouwing, leeftijd en andere onderscheidende factoren. Wij geloven dat het uitdragen waarvoor wij staan, en hoe wij met elkaar willen werken ook een belangrijke stap is in het voorkómen, bespreekbaar maken en adresseren van ongewenst gedrag.

Dit document werkt uit wat sociale veiligheid inhoudt voor Present en is opgebouwd uit drie delen. Allereerst (1) wat het sociaal veiligheidsbeleid binnen de werkomgeving van Stichtingen Present inhoudt, inclusief de interne gedragscode (bijlage I). Vervolgens (2) hoe we dit vertalen naar de omgeving van de vrijwilligers die zich via Present inzetten bij derden inclusief de externe gedragscode (bijlage II). Tot slot (3) de procedure en het stappenplan als er ondanks dit beleid tóch ongewenst gedrag plaatsvindt.

1) Zorgen voor een veilige werkomgeving binnen de organisatie van Present

We hanteren omgangsregels die uitgaan van integriteit, respect, begrip, collegialiteit en open communicatie. Deze omgangsregels zijn:

- Rekening houden met elkaar;
- Je eerlijk en respectvol naar eenieder gedragen;
- Een ander behandelen zoals jij zelf ook behandeld zou willen worden;
- Je houden aan afspraken;
- Naar elkaar luisteren;
- Met elkaar en niet over elkaar praten;
- Kennis en informatie delen.

Naast het noemen van het gewenste gedrag binnen onze organisatie, ontkomen we er niet aan om aandacht te besteden aan ons beleid ten aanzien van ongewenst gedrag.

Ongewenst (grensoverschrijdend) gedrag

Ongewenst gedrag is ieder onderling gedrag dat als bedreigend, vernederend of intimiderend wordt ervaren. Voorbeelden van ongewenst gedrag zijn seksuele intimidatie, discriminatie, agressie, geweld en pesten.

we zijn er,
voor elkaar

Seksuele intimidatie: een vorm van ongewenst gedrag op seksueel gebied, zoals seksistische opmerkingen, hinderlijk gedrag of het ongewenst betasten van iemand, waarbij de grenzen in de omgangsvormen worden overschreden.

Discriminatie: iedere uiting waarbij sprake is van het ongelijk behandelen of achterstellen van mensen, met betrekking tot o.a. godsdienst, geslacht, afkomst, ras, levensovertuiging, politieke gezindheid of seksuele geaardheid;

Agressie en geweld: voorvallen waarbij een persoon psychisch of fysiek wordt lastiggevallen, bedreigd of aangevallen.

Pesten en kleineren: het stelselmatig toebrengen van fysiek, verbaal of psychologische schade. Dit komt o.a. voor in de vorm van sociaal isoleren (iemand negeren of buitensluiten), het werk onmogelijk maken (informatie achterhouden, bestanden wissen, e.d.), bespotten en roddelen.

Wat vinden wij van ongewenst gedrag?

Wij keuren elke vorm van ongewenst gedrag af. Ongewenst gedrag wordt derhalve onder geen enkele omstandigheid getolereerd. Binnen onze stichting wordt daarom een actief beleid gevoerd op het gebied van preventie en bestrijden van ongewenst gedrag.

Alles begint bij: preventie van ongewenst gedrag

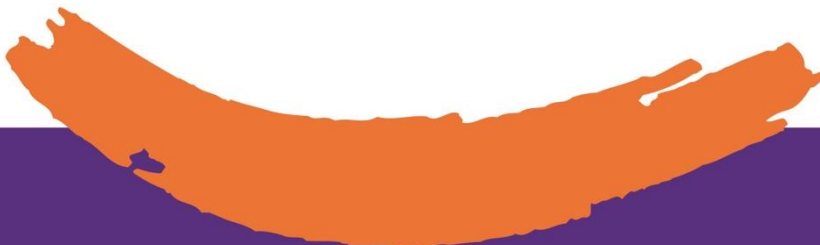
Het belangrijkste van dit beleid is de preventie: hoe zorgen we er samen voor dat ongewenst gedrag zoveel mogelijk wordt voorkómen?

Binnen het team van elke Stichting Present zorgen we er voor dat de gedragscode (zie bijlage I) in voldoende mate kenbaar wordt gemaakt aan alle medewerkers en vrijwilligers bij Stichting Present. Bestuur en leidinggevenden zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie en dragen de respectvolle omgangsvormen, zoals vastgelegd in de gedragscode, in woord en daad uit. Voor iedereen die verbonden is aan Present geldt dat deze zich nimmer schuldig maakt aan ongewenst gedrag. Dit geldt niet alleen voor werktijd, maar ook hierbuiten. Ongewenst gedrag buiten werktijd behoort zich evenmin voor te doen en kan eveneens schadelijk zijn voor collega's, derden of voor Present. Betrokkenen dienen zich in het bijzonder ook te onthouden van ongewenst gedrag bij hun uitlatingen op sociale media.

Binnen de organisatie van elke stichting Present is dit beleid en gedragscode I met gedragsregels van toepassing op werknemers, vrijwilligers in het Operationeel Team (OT) en anderen die in opdracht van Present werkzaam zijn zoals ZZP-ers, uitzendkrachten etc. evenals bestuursleden. Het voeren van een zorgvuldig aanstellingsbeleid is hierbij noodzakelijk. Dit betekent dat bestuurders en medewerkers zorgvuldig gescreend worden. Referenties vormen een vast onderdeel van de aanstellingsprocedure, evenals een intakegesprek waar het bespreken van dit beleid en de gedragscode onderdeel van uitmaakt. Bij het ondertekenen van een (arbeids/vrijwilligers) contract, wordt er ook voor de gedragscode getekend. Ook kan het aanvragen van een VOG aan de orde zijn, zie hiervoor het [VOG beleid](#).

Verantwoordelijke sociaal veiligheidsbeleid binnen Presentstichtingen

Binnen het bestuur van iedere Presentstichting is er een bestuurslid verantwoordelijk voor het thema sociale veiligheid. Deze bestuurder zal sociale veiligheid geregeld op de agenda zetten en een actieve rol vervullen in het zorg dragen voor een sociaal veilige werkomgeving.

Sociaal veiligheidsbeleid en Present Nederland

Present Nederland zal het thema sociale veiligheid integreren in de trainingen voor Presentbestuurders en medewerkers, zodat dit daadwerkelijk onderdeel van onze identiteit wordt en eenieder dit ook kan uitdragen. Op Presentdagen zal dit regelmatig geagendeerd worden en actuele ontwikkelingen op het gebied van sociale veiligheid zullen gedeeld worden via de, daarvoor beschikbare, kanalen. Daarnaast beschikt Present Nederland over twee vertrouwenscontact-personen. Zij zijn beschikbaar voor stichtingen om mee te denken over situaties en mogelijke oplossingsscenario's en stappen.

2) Zorgen voor een veilige werkomgeving voor de vrijwilligers via Present

Naast een veilige werkomgeving binnen de organisatie van Present, willen we ook zorgen voor een veilige omgeving voor de vrijwilligers die zich via Present inzetten in de vele ontmoetingen die een stichting bemiddelt. We willen dat de vrijwilligers zich onderling veilig voelen, maar ook dat hulpontvangers zich veilig voelen.

Ongewenst gedrag

Veel wat binnen de organisatie van Present geldt, geldt ook voor Projecten en Trajecten. We gaan uit van wederzijds respect, rekening houden met elkaar, integer zijn etc. Elke vorm van ongewenst, grensoverschrijdend gedrag door vrijwilligers of door hulpontvangers wordt door Present niet getolereerd. Ook hier voert Stichting Present actief beleid op het gebied van preventie en bestrijden van ongewenst gedrag.

Alles begint bij: preventie van ongewenst gedrag

Door de manier waarop de projecten en trajecten georganiseerd worden en de, zorgvuldige werkwijze die daarbij gehanteerd wordt, zorgen we voor een omgeving waarbinnen ongewenst gedrag zoveel mogelijk wordt voorkómen. Dit is ook getoetst door het CIBG (uitvoeringsorganisatie ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport). Het gaat dan om:

- Een goede toerusting van elke vrijwilliger: bij de kennismaking met / presentatie aan vrijwilligers besteed je aandacht aan omgangsvormen (met welke houding stap je een Project in, respect hebben voor mensen en hun eigendommen op de plekken waar je komt etc.). en wijs je de vrijwilligers op de Gedragscode.
- In projectformulieren staat duidelijk wat er nodig is en wat de do's en don'ts zijn.
- Bij vrijwilligers die langer betrokken zijn vraag je wanneer nodig om een VOG (zie ook vrijwilligersbeleid en VOG beleid).
- Vrijwilligers zetten zich vrijwel altijd samen met anderen in, hierdoor wordt de kans op ongewenst gedrag verkleind.
- In principe zijn hulpverleners aanwezig en/of bereikbaar bij een project of traject.
- Wanneer een vrijwilliger één op één wordt inzet bij een hulpontvanger, worden alleen mensen van het gelijke geslacht aan elkaar gekoppeld.
- En last but not least: als Presentmedewerker heb je veel kennis en expertise, als je een gevoel hebt dat een vrijwilliger misschien beter niet gekoppeld moet worden aan een bepaald project, doe het dan niet.

3) Procedure en stappenplan bij ongewenst gedrag

We erkennen dat er, ondanks preventiemaatregelen, zich situaties voor kunnen doen waarin iemand verbonden aan Present, zich onveilig voelt als gevolg van een (blijvende) situatie van ongewenst, grensoverschrijdend gedrag. Daarom hebben we een stappenplan en procedure ontwikkeld voor

iedereen om dit te kunnen bespreken, dan wel formeel aanhangig te kunnen maken. Deze vind je [hier](#). Dit document is een voorlopig document. Mogelijk leidt het gebruik ervan tot aanpassing van teksten en/of werkwijze, maar dit document geeft elke lokale stichting Present alvast een goede richting wat er mogelijk is en hoe je dit in kunt richten.

Gedragcode I - Voor de interne organisatie van een lokale Stichting Present

Bij Stichting Present geloven we dat mensen bereid zijn om zich in te zetten voor de ander en de samenleving, maar de kloof tussen die bereidheid en het daadwerkelijk in actie komen is voor veel mensen (te) groot. Er is een brug, een verbindende schakel nodig. Present wil die schakel zijn.

Mét, voor en door mensen typeert het werk dat we doen. We vinden het belangrijk dat iedere medewerker en vrijwilliger binnen Present zich veilig voelt en met respect behandeld wordt. Dit ongeacht ras, sekse, levensbeschouwing, leeftijd en andere onderscheidende factoren.

We hanteren omgangsregels die uitgaan van integriteit, respect, begrip, collegialiteit en open communicatie. Deze regels zijn:

- Rekening houden met elkaar;
- Je eerlijk en respectvol naar eenieder gedragen;
- Een ander behandelen zoals jij zelf ook behandeld zou willen worden;
- Je houden aan afspraken;
- Naar elkaar luisteren;
- Met elkaar en niet over elkaar praten;
- Kennis en informatie delen.

Stichting Present houdt zich aan de [richtlijnen van de AVG](#). Daarnaast zijn onderstaande aanvullende regels – in lijn met de omgangsregels – van belang voor medewerkers van het Operationeel team:

De gedragsregels voor medewerkers van het Operationeel Team:

- Je respecteert de privacy van collega's, de vrijwilligers en mensen die Present helpt, je verstrekt geen informatie over hen buiten Present.
- Je onthoudt je van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van je collega's, de vrijwilligers en de mensen die Present helpt.
- Het aangaan van een liefdesrelatie met de mensen die Present helpt, ook als dit gewenst en wederzijds is, heeft gevolgen voor het werken bij Present. Wanneer dit soort gevoelens spelen, neem contact op met je leidinggevende bij Present om dit te bespreken.
- Je respecteert het huis van de mensen die Present helpt en diens eigendommen.
- Je dringt niet verder door in het privéleven van de mensen die Present helpt, dan nodig is voor de aard van het contact dat jullie aangaan.
- Je krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen van de mensen die Present helpt die niet in de rede zijn.
- In die gevallen waar deze gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen, ligt het binnen jouw verantwoordelijkheid in de geest van deze gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met jouw leidinggevende bij Present voor overleg.

Indien je gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel grensoverschrijdend gedrag, ben je verplicht hiervan melding te maken bij jouw leidinggevende bij Present.

Omschrijving ongewenst, grensoverschrijdend gedrag

Ongewenst gedrag is ieder onderling gedrag dat als bedreigend, vernederend of intimiderend wordt ervaren:

Seksuele intimidatie: een vorm van ongewenst gedrag op seksueel gebied, zoals seksistische opmerkingen, hinderlijk gedrag of het ongewenst betasten van iemand, waarbij de grenzen in de omgangsvormen worden overschreden.

Discriminatie: iedere uiting waarbij sprake is van het ongelijk behandelen of achterstellen van mensen, met betrekking tot o.a. godsdienst, geslacht, afkomst, ras, levensovertuiging, politieke gezindheid of seksuele geaardheid;

Agressie en geweld: voorvallen waarbij een persoon psychisch of fysiek wordt lastiggevallen, bedreigd of aangevallen.

Pesten en kleineren: het toebrengen van fysiek, verbaal of psychologische schade. Dit komt o.a. voor in de vorm van sociaal isoleren (iemand negeren of buitensluiten), het werk onmogelijk maken (informatie achterhouden, bestanden wissen, e.d.), bespotten en roddelen.

Hoe te handelen bij ongewenst, grensoverschrijdend gedrag

Wij keuren elke vorm van ongewenst gedrag af. Ongewenst gedrag wordt derhalve onder geen enkele omstandigheid getolereerd. Krijg je onverhoopt te maken met ongewenst gedrag dan geldt in de volgende situaties:

1. *Met iemand tijdens een project/activiteit*

Neem contact op met de algemeen coördinator/directeur van Present. Bespreek de situatie en zoek samen naar oplossingen. Hoor en wederhoor van de betrokken partijen kan hierbij horen.

2. *Met een collega binnen het OT*

Neem contact op met de algemeen coördinator/directeur van Present. Bespreek de situatie en zoek samen naar oplossingen. Hoor en wederhoor van de betrokken partijen kan hierbij horen. Indien nodig overlegt de algemeen coördinator/directeur met de hiervoor aangewezen persoon binnen het bestuur van Present.

3. *Met de algemeen coördinator/directeur van Present*

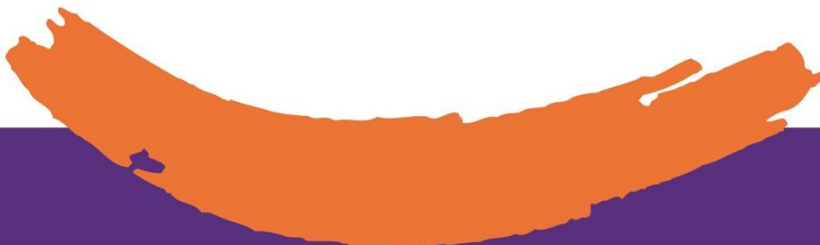
Neem contact op met de hiervoor aangewezen persoon binnen het bestuur van jouw Presentstichting. Bespreek de situatie en zoek samen naar oplossingen. Hoor en wederhoor van de betrokken partijen kan hierbij horen.

Indien nodig komt er in overleg met het bestuur van je stichting Present, een onderzoek. In alle bovengenoemde gevallen kan er door alle betrokkenen ook direct contact worden opgenomen met de vertrouwenscontactpersoon bij Present Nederland (Sietske Sportel of Harry van Wieren) voor meedenken en advies. De vertrouwenscontactpersoon kijkt samen met jou naar wat wenselijke vervolgstappen zijn.

4. *Met het bestuur van Present*

Neem in dit geval direct contact op met de vertrouwenscontactpersoon bij Present Nederland. De vertrouwenscontactpersoon kijkt samen met jou naar wat wenselijke vervolgstappen zijn.

Indien je gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel grensoverschrijdend gedrag, ben je verplicht hiervan melding te maken bij jouw leidinggevende bij Present. Seksueel grensoverschrijdende gedragingen waarvan Present oordeelt dat deze vallen onder het Wetboek van Strafrecht, zullen bij politie/justitie worden gemeld.

Gedragcode II - Voor vrijwilligers die zich inzetten via Stichting Present

Deze gedragscode dient elke Stichting Present te plaatsen op de eigen website

Bij Stichting Present geloven we dat mensen bereid zijn om zich in te zetten voor de ander en de samenleving, maar de kloof tussen die bereidheid en het daadwerkelijk in actie komen is voor veel mensen (te) groot. Er is een brug, een verbindende schakel nodig. Present wil die schakel zijn.

Mét, voor en door mensen typeert het werk dat we doen. We vinden het belangrijk dat iedere medewerker en vrijwilliger binnen Present zich veilig voelt en met respect behandeld wordt. Dit ongeacht ras, sekse, levensbeschouwing, leeftijd en andere onderscheidende factoren.

Wat Stichting Present belangrijk vindt bij de ontmoetingen die we organiseren

Present helpt mensen om te zien naar elkaar. Het is vaak makkelijker om te geven dan te ontvangen luidt het gezegde. Hulp ontvangen kan mensen (vaak onbedoeld) in een afhankelijke en minder-waardige positie plaatsen. Daarom zijn behalve 'omzien naar elkaar' ook gelijkwaardigheid, respect en wederkerigheid de kernwaarden waarop Present haar handelen baseert. Zorgvuldig omgaan met de integriteit van de ander en met de gegevens, spullen en privacy van degenen die we helpen, hoort hier vanzelfsprekend bij.

Voordat je via Stichting Present aan de slag gaat, gaan we hierover graag met je in gesprek om voor te lichten en toe te rusten. Wanneer nodig vragen we je een Verklaring Omtrent Gedrag te overleggen.

Stichting Present houdt zich aan de [richtlijnen van de AVG](#).

De gedragsregels voor vrijwilligers:

- Je respecteert de privacy van een bewoner, je verstrekt geen informatie over deze bewoner buiten Present.
- Je respecteert het huis van de bewoner en diens eigendommen.
- Je overlegt altijd eerst met stichting Present of met de hulpverlener over (nieuwe) acties die je onderneemt bij/richting een bewoner die niet vooraf zijn afgesproken.
- Je zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de ander zich veilig en gerespecteerd voelt.
- Je dringt niet verder door in het privéleven van degene voor wie je vrijwilliger bent, dan nodig is voor de aard van het contact dat jullie aangaan.
- Je krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen van de bewoner die niet in de rede zijn.
- Je onthoudt je van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van degene voor wie jij vrijwilliger bent.
- Het aangaan van een liefdesrelatie met degene voor wie jij vrijwilliger bent, ook als dit gewenst en wederzijds is, betekent dat het vrijwilliger zijn bij Present, helaas stopt. Ook zou je verliefde gevoelens kunnen krijgen voor degene voor wie jij vrijwilliger bent. Wanneer deze situaties spelen, ben je verplicht contact op te nemen met je contactpersoon van Present.
- Je hebt de plicht de minderjarigen waarmee je in contact gebracht bent naar vermogen te beschermen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- In die gevallen waar deze gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen, ligt het binnen jouw verantwoordelijkheid in de geest van deze gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met jouw contactpersoon bij Present voor overleg.

Indien je gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van grensoverschrijdend gedrag, ben je verplicht hiervan melding te maken bij jouw contactpersoon bij Present.

Omschrijving ongewenst, grensoverschrijdend gedrag

Ongewenst gedrag is ieder onderling gedrag dat als bedreigend, vernederend of intimiderend wordt ervaren:

Seksuele intimidatie: een vorm van ongewenst gedrag op seksueel gebied, zoals seksistische opmerkingen, hinderlijk gedrag of het ongewenst betasten van iemand, waarbij de grenzen in de omgangsvormen worden overschreden.

Discriminatie: iedere uiting waarbij sprake is van het ongelijk behandelen of achterstellen van mensen, met betrekking tot o.a. godsdienst, geslacht, afkomst, ras, levensovertuiging, politieke gezindheid of seksuele geaardheid;

Agressie en geweld: voorvallen waarbij een persoon psychisch of fysiek wordt lastiggevallen, bedreigd of aangevallen.

Pesten en kleineren: het toebrengen van fysiek, verbaal of psychologische schade. Dit komt o.a. voor in de vorm van sociaal isoleren (iemand negeren of buitensluiten), het werk onmogelijk maken (informatie achterhouden, bestanden wissen, e.d.), bespotten en roddelen.

Hoe te handelen bij ongewenst, grensoverschrijdend gedrag

Wij keuren elke vorm van ongewenst gedrag af. Ongewenst gedrag wordt derhalve onder geen enkele omstandigheid getolereerd. Krijg je onverhoopt te maken met ongewenst gedrag dan geldt in de volgende situaties:

1. Met iemand tijdens een project/activiteit

Neem contact op met je contactpersoon van Present. Bespreek de situatie en zoek samen naar oplossingen. Hoor en wederhoor van de betrokken partijen kan hierbij horen.

2. Met iemand van Present zelf

Neem contact op met de algemeen coördinator/directeur van Present. Bespreek de situatie en zoek samen naar oplossingen. Hoor en wederhoor van de betrokken partijen kan hierbij horen. Indien nodig overlegt de algemeen coördinator/directeur met de daarvoor aangewezen persoon binnen het bestuur van Present.

Indien nodig kan er in overleg met het bestuur van de stichting een onderzoek worden ingesteld waar zo nodig een externe partij voor wordt ingeschakeld. Wanneer gelet op eventuele bijzonderheden/kwetsbaarheden van de situatie, dat wenselijk is, schakelt Present een nader aan te wijzen, onafhankelijke, externe deskundige in.

Indien na hoor en wederhoor sprake blijkt te zijn van grensoverschrijdend gedrag betekent dit dat het werk via stichting Present stopt. Seksueel grensoverschrijdende gedragingen waarvan Present oordeelt dat deze vallen onder het Wetboek van Strafrecht, zullen bij politie/justitie worden gemeld.

Veiligheid voor vrijwilligers

Als vrijwilliger kun je soms zelf in situaties terecht komen waarin sprake kan zijn van agressie / intimidatie (ook met betrekking tot financiële issues) en grensoverschrijdend gedrag, etc. door de hulpontvangers. In de voorbereiding van onze projecten proberen we risico's zo goed mogelijk in te schatten zodat situaties waarin grensoverschrijdend gedrag kan plaatsvinden zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden. Indien nodig treffen we maatregelen aan de voorkant. Dit alles is maatwerk en doen we in nauw contact met alle betrokkenen.

Kom je als vrijwilliger onverhoopt toch in een situatie terecht waarin dit speelt, neem dan altijd direct contact op met je contactpersoon van Present.

Wanneer er sprake is van één op één contact binnen een project, koppelen we in principe geen mensen van het zelfde geslacht aan elkaar. Wanneer we hier van afwijken gaat dit altijd in overleg met alle betrokkenen.

Veiligheid voor deelnemers / hulpontvangers

Heb je als deelnemer / hulpontvanger te maken met een situatie zoals hierboven beschreven, neem dan contact op met je hulpverlener. Deze zal contact opnemen met Present, waarna we samen kijken hoe we dit oppakken, conform deze gedragscode.

